

KAPITEL 4 / CHAPTER 4⁴
**SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF FORMING
PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS IN FOOD
AND PROCESSING INDUSTRIES UNDER DISTANCE LEARNING
CONDITIONS IN VOCATIONAL EDUCATION**

DOI: 10.30890/2709-2313.2025-45-01-007

Вступ

Професійна підготовка сучасних фахівців харчових і переробних виробництв має ґрунтуватися на оновленні підходів педагогічної системи інноваційними технічними засобами, що зумовлені сучасною трансформацією в соціально-економічному розвитку суспільства, цифровізацією освітнього простору та зростанням вимог ринку праці. Пріоритетним завданням стає формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів, які здатні ефективно діяти в умовах швидких технологічних змін, нестандартних виробничих ситуацій та дистанційних форм організації праці.

Особливої актуальності набуває проблема поєднання теоретичної підготовки з практичними формами навчання, розвитку творчого потенціалу та забезпечення ефективного функціонування онлайн-освітнього середовища. На сьогоднішній день, сучасна професійна освіта повинна створювати умови не лише для засвоєння знань і формування професійних умінь, а й надавати можливості для творчого саморозвитку студентів, їх готовності до безперервного навчання та самореалізації у професійній діяльності.

Методи розвитку творчих здібностей є невід'ємною частиною майбутніх спеціалістів. Їх використання дозволяє розвинути критичне мислення, креативність та здатність знаходити нестандартні рішення, що є ключовими компетенціями в сучасному світі.

У зв'язку з поширенням дистанційного та змішаного навчання особливої уваги потребує використання інноваційних цифрових технологій, зокрема онлайн-симулятори, які дозволяють моделювати реальні виробничі процеси та

---

⁴*Authors: Novikova Viktoriia Yevheniivna, Glushko Oleksandr Mykolayovych*
Author's sheets: 0,83

сприяють формуванню професійної компетентності студентів. Використовуючи ці інноваційні інструменти для моделювання реальних процесів та ситуацій в освітньому середовищі, що в свою чергу надають студентам можливість практикувати та здобувати навички без ризику для свого здоров'я, обладнання чи фінансів. Основні характеристики цих технологій включають: реалізм, інтерактивність, безпеку та економічну ефективність.

Активне використання інноваційних методів і технологій навчання є ключовим фактором у сучасній професійній освіті. Використання сучасних інноваційних технологій та дистанційного навчання сприяє створенню єдиного європейського простору відкритої освіти.

Ці підходи та концепції забезпечують високий рівень підготовки спеціалістів, здатних ефективно працювати в сучасному світі. Вони спрямовані на створення гнучкої та доступної системи професійної освіти, що відповідає вимогам часу та потребам суспільства.

У сучасних умовах розвитку фахової вищої освіти особливої актуальності набуває проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців, здатних ефективно організовувати виробничі процеси, приймати обґрунтовані рішення та адаптуватися до динамічних змін професійного середовища. Це зумовлює необхідність розроблення цілісної моделі формування професійної компетентності, яка б поєднувала теоретичні підходи та практичні механізми реалізації в освітньому процесі. Запропонована модель спрямована на системне поєднання цільових орієнтирів, змістового наповнення, організаційно-педагогічних умов, діяльнісних та оцінювально-результативних компонентів, що забезпечує поетапне і усвідомлене формування професійної компетентності у студентів фахової вищої освіти.

Теоретичне осмислення зазначеної проблематики та аналіз ефективних педагогічних рішень зумовили структуру даної роботи, яка включає розгляд теоретичних підходів до формування професійної компетентності, особливостей творчого саморозвитку студентів та можливостей онлайн-середовища в професійній підготовці.

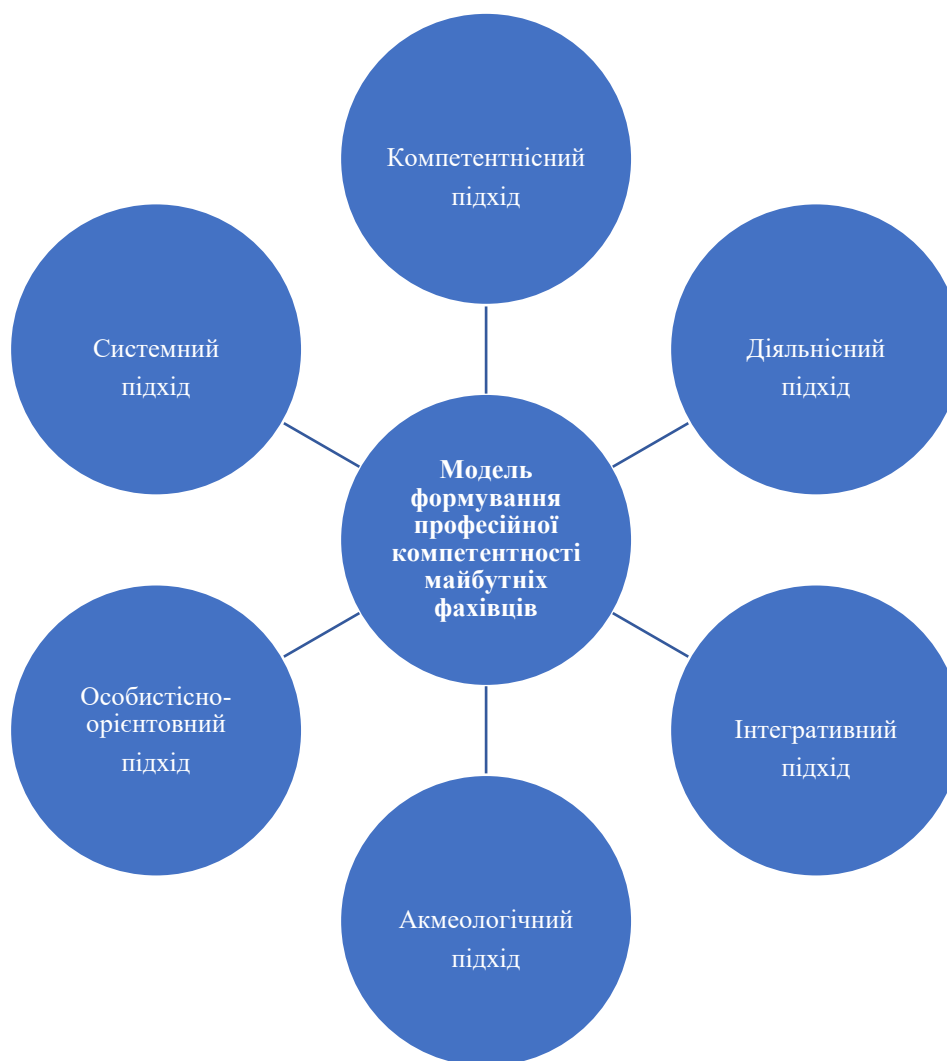
4.1 Теоретичні підходи до формування моделі професійної компетентності майбутніх фахівців у системі професійної освіти

У сучасних умовах розвитку суспільства та ринку праці проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців у системі професійної освіти набуває особливої актуальності. Адаптація вищої освіти до критеріїв Європейського Союзу також є основним чинником для розробки нових підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі освіти. Це зумовлено значними змінами в духовному просторі суспільства та освіти, а також переходом від традиційної до професійної освіти, що базується на сучасних інтерактивних методах, новітніх технологіях. Зростає попит на фахівців, які володіють професійними якостями та є конкурентоспроможними на сучасному ринку праці. Процес реформування сучасної освіти актуалізує необхідність науково обґрунтованого моделювання професійної компетентності, що спирається на сукупності теоретичних підходів, кожен з яких розкриває певні аспекти професійної підготовки (рисунок 1).

Зазвичай, на практиці успішно застосовують такі теоретичні підходи: компетентнісний, системний, діяльнісний, особистісно-орієнтовний, інтегративний та акмеологічний.

Базовим у формуванні моделі професійної компетентності є компетентнісний підхід, який орієнтує освітній процес не лише на засвоєння знань, умінь і навичок, а як на здатність майбутнього фахівця ефективно вирішувати завдання професійної діяльності. У межах цього підходу професійна компетентність розглядається як інтегративна характеристика особистості, що поєднує такі компоненти:

- когнітивний – сукупність науково-теоретичних і науково-практичних знань про професійну діяльність;
- операційно-діяльнісний – сукупність вмінь та навичок, необхідних для вирішення професійних завдань;

Рисунок 1 – Модель формування професійної компетентності майбутніх фахівців

Джерело: [8]

- мотиваційно-ціннісний – сукупність потреб, мотивів, інтересів, установок, цінностей і цілей професійної діяльності;
- рефлексивний – здатність до адекватної оцінки себе як особистості, суб'єкта професіональної діяльності.

Модель професійної компетентності формується відповідно до вимог стандартів освіти та потреб роботодавців.

Системний підхід дозволяє розглядати професійну компетентність як цілісну систему взаємопов'язаних елементів. У контексті професійної освіти цей підхід передбачає впорядкування цілей, змісту, методів, форм і результатів

навчання. Формування моделі професійної компетентності на засадах системності забезпечує логічну структуру компетентностей, їх ієрархію та взаємодію, а також враховує зовнішні і внутрішні чинники освітнього процесу. Цей підхід допомагає впорядкувати інформацію про систему, виявити ключові закономірності та зробити обґрунтовані висновки щодо її функціонування.

Важливе значення у професійній підготовці майбутніх фахівців має діяльнісний підхід, відповідно до якого компетентність формується у процесі активної навчально-професійної діяльності. Зміст такої моделі професійної компетентності в цьому випадку визначається через типові професійні завдання, функції та види діяльності фахівця. Такий підхід сприяє практичній спрямованості освіти, розвитку професійного мислення та здатності застосовувати знання у реальних виробничих умовах.

Особистісно орієнтований підхід акцентує увагу на визнання унікальності особистості, її індивідуальних особливостей, потребах і можливостей здобувачів освіти. У межах цього підходу модель професійної компетентності враховує розвиток професійно значущих якостей особистості, самостійності, відповідальності, здатності до саморозвитку та безперервного навчання. Формування компетентності розглядається як процес особистісного зростання майбутнього фахівця.

Інтегративний підхід поєднує положення різних наукових концепцій і забезпечує міждисциплінарний характер професійної підготовки. У моделі професійної компетентності це проявляється у взаємозв'язку загальноосвітніх, професійних і спеціальних компетентностей, що формуються на основі інтеграції теоретичних знань і практичного досвіду.

Акмеологічний підхід орієнтований на досягнення майбутнім фахівцем високого рівня професіоналізму та самореалізації. У межах цього підходу професіональна компетентність розглядається як динамічне утворення, що постійно розвивається. Цей підхід у професійній освіті визнає своїм пріоритетним завданням розкриття внутрішнього потенціалу, розвиток якостей, які сприяють досягненню високого рівня особистісного зростання і

професіоналізму. Модель компетентності включає готовність до професійного зростання, інноваційної діяльності та адаптації до змін у професійному середовищі.

Таким чином, формування моделі професійної компетентності майбутніх фахівців у системі професійної освіти ґрунтується на комплексному використанні компетентнісного, системного, діяльнісного, особистісно-орієнтовного, інтегративного та акмеологічного підходів. Їх поєднання забезпечує цілісність, наукову обґрунтованість і практичну спрямованість професійної підготовки.

4.2 Методологічні аспекти творчого саморозвитку та формування моделі професійної компетентності студентів харчових і переробних виробництв у процесі фахової підготовки

Сучасна професійна освіта орієнтована не лише на формування фахових знань і вмінь, але й на розвиток творчого потенціалу особистості, здатної до саморозвитку, самовдосконалення і адаптації до динамічних умов професійної діяльності. У цьому контексті особливої уваги набуває проблема творчого саморозвитку студентів закладів професійної освіти.

Творчий саморозвиток майбутніх фахівців професійної освіти розглядається як цілеспрямований, усвідомлений і безперервний процес особистісного та професійного зростання, що ґрунтується на внутрішній мотивації до творчої діяльності, самопізнання та самореалізації. Він передбачає розвиток креативного мислення, здатність нестандартного розв'язання професійних задач, уміння генерувати нові ідеї та впроваджувати інновації у майбутній професійній діяльності.

Творчий потенціал особистості – складне та багатогранне явище, що визначається не лише вродженими здібностями, а ще й активними зусиллями особистості, спрямований на його розвиток та реалізацію. Творчий потенціал розглядається як сукупність здібностей, що дозволяють людині створювати нові,

оригінальні продукти або ідеї, вирішувати проблеми в нетрадиційні способи.

Творчий саморозвиток включає систематичну роботу над своїми здібностями, розвиток творчого мислення, підвищення рівня інтелекту, постійне збагачення внутрішніх мотиваційних ресурсів.

Структура творчого саморозвитку включає кілька ключових компонентів:

- Креативність – здатність генерувати нові ідеї, знаходити оригінальні рішення та бачити нетрадиційні підходи.

- Мотивація – внутрішня потреба та прагнення до творчості, самовираження, самореалізації та досягнення нових висот у професійній діяльності.

- Інтелектуальні здібності – високий рівень інтелекту, який сприяє аналізу, синтезу та оцінки нових ідей.

- Особисті риси – такі характеристики, як допитливість, впевненість у собі, схильність до ризику, відкритість до нового досвіду, адаптивність та гнучке мислення.

- Рефлексивність та цілеспрямованість – здатність до саморефлексії та розуміння власного досвіду, а також цілеспрямованість допомагає зосередитися на досягненні конкретних цілей за допомогою креативних підходів та методів.

Зміст творчого саморозвитку охоплює формування творчих здібностей й, професійно значущих якостей особистості, рефлексивних умінь, та готовності до безперервного навчання впродовж життя.

На творчий саморозвиток студентів мають вплив внутрішні та зовнішні чинники. До внутрішніх належать індивідуальні особливості, рівень мотивації, пізнавальні інтереси, ціннісні орієнтації. Зовнішні чинники пов'язані з освітнім середовищем, організацією навчального процесу, стилем педагогічної взаємодії та можливостями для творчої самореалізації.

Ефективний творчий саморозвиток студентів професійної освіти можливий за умови створення сприятливого освітнього середовища, що передбачає різноманітні технологічні інструменти та платформи:

- використання інтерактивних методів навчання (застосування програм для

створення інтерактивних презентацій (Genially, Prezi), відео (Adobe, Canva) для активізації пізнавальної діяльності студентів);

- дистанційні освітні платформи (використання інтегрованих платформ, таких як Moodle, Classroom, що дозволяють створювати мультимедійний контент, проводити тестування, форми для обговорень, а також зворотній зв'язок);

- інструменти для спільної роботи та комунікації (використання платформ типу Zoom, Google Meet для організації синхронних занять, відеоконференцій, групових проєктів, які сприяють розвитку комунікаційних навичок та співпраці);

- цифрові лабораторії та віртуальні середовища (використання віртуальних лабораторій для проведення експериментів. Це сприяє розвитку практичних навичок та розуміння матеріалу);

- гейміфікація та створення проєктів (застосування елементів гейміфікації (ігрові механіки, бали рівні) для підвищення мотивації та залученості).

Значну роль відіграє поза аудиторна діяльність, участь у конкурсах майстерності, творчих проєктах, майстер-класах та стартап-ініціативах.

Творчий саморозвиток є невід'ємною складовою професійної компетентності майбутнього фахівця. Він забезпечує здатність до гнучкого мислення, самостійного прийняття рішень, професійної мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці. Студент, орієнтований на творчий саморозвиток, здатний не лише відтворювати набуті знання, а й активно трансформувати їх відповідно до вимог сучасної професійної діяльності.

Отже, творчий саморозвиток студентів професійної освіти виступає важливим чинником їх особистісного і професійного становлення. Цілеспрямоване формування творчого потенціалу в освітньому процесі сприяє підготовці компетентних, ініціативних та творчо мислячих фахівців, здатних до ефективної діяльності в умовах сучасного суспільства.

Важливу роль у цьому процесі відіграє педагог, який виступає модератором творчого розвитку, створює умови для ініціативи, самостійності та творчої активності студентів.

Педагогічна технологія управління навчально-творчою діяльністю майбутніх фахівців харчових і переробних виробництв – цілісна система цифрових онлайн платформ творчого освітнього середовища та взаємопов'язаних технологічних етапів, що визначають педагогічний вплив на навчально-творчу діяльність студентів засобами управління, співуправління та самоуправління і в єдності забезпечують формування професійно-аксіологічної компетентності майбутніх фахівців професійної освіти (рисунок 2).

Рисунок 2 - Педагогічна технологія управління навчально-творчою діяльністю майбутніх фахівців харчових і переробних виробництв

Авторська розробка

Така структура виділяє три взаємопов'язані рівні управління:

Перший рівень – спрямований на стратегічне управління навчально-творчою діяльністю здобувачів вищої освіти. На цьому рівні педагог проектує освітній процес, визначає цілі, зміст, форми та методи навчання, створює

педагогічні умови для розвитку творчості, здійснює мотиваційну підтримку та забезпечує інтеграцію навчальної творчої діяльності.

Другий рівень – співуправлінський, який передбачає спільну діяльність викладача і студента, засновану на суб'єкт – суб'єктній взаємодії. Це означає, що відносини мають будуватися на взаємній повазі та розумінні, де кожна сторона має свою роль та цінність. Педагог виступає модератором і консультантом, а здобувачі вищої освіти беруть активну участь у плануванні, організації та виконанні навчально-творчих завдань, працюють у командах, беруть участь у дослідницькій та проєктній діяльності.

Третій рівень – самоуправлінський, який направлений на здатність студентів до самостійного управління власною навчально-творчою діяльністю. Він передбачає самопланування, самоконтроль, самооцінку результатів, рефлексію та творчій саморозвиток, що забезпечує готовність студентів до безперервного професійного зростання.

До складу такої структури входять наступні етапи, такі як ціннісно-орієнтовний – спрямований на формування у студентів системи професійних і управлінських цінностей, усвідомлення значущості управлінської діяльності у професійній сфері, розуміння соціальної відповідальності фахівці за якість продукції, безпеку харчових процесів та результати роботи колективу. На цьому етапі відбувається прийняття здобувачами професійних норм, етичних принципів та стандартів професійної діяльності. Мотиваційний – передбачає формування стійкої внутрішньої мотивації до оволодіння управлінською компетентністю, розвиток та прагнення до професійного зростання. Основна увага зосереджується на усвідомленні студентами власних професійних перспектив, значущості управлінських знань і навичок для професійного зростання. Планувальний – полягає у формуванні вмінь розпланувати власну навчально-професійну діяльність. Здобувачі навчаються визначати управлінські цілі, прогнозувати результати своєї діяльності, планувати етапи виконання завдань, розподіляти ресурси та час, що є важливою складовою професійної компетентності в умовах реального виробництва. Організаційний – спрямований

на формування умінь організувати власну діяльність і роботу інших учасників освітнього процесу. На цьому етапі студенти оволодівають навичками координації дій, розподілу функцій та відповідальності, налагодження комунікації в команді, що забезпечує ефективне виконання поставлених цілей. Діяльнісний – передбачає безпосереднє застосування знань і умінь у практичній діяльності. Студенти виконують професійно орієнтовні завдання, беруть участь у проєктах, ділових іграх, кейсах та онлайн-симуляціях, що моделюють реальні виробничі ситуації на підприємствах, набуваючи практичного професійного досвіду. Рефлексивний – орієнтований на розвиток здатності до самоаналізу та самооцінки результатів власної професійної діяльності. Здобувачі освіти аналізують досягнення і помилки, оцінюють ефективність прийнятих рішень, визначають напрями подальшого вдосконалення управлінських умінь, що сприяє усвідомленому професійному зростанню. Творчого саморозвитку – забезпечує формування готовності студентів до постійного професійного та особистісного вдосконалення. На цьому етапі розвивається здатність до інноваційного мислення, самостійного пошуку управлінських рішень, адаптації до змін у професійному середовищі та реалізації індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Таким чином, педагогічна технологія управління навчально-творчою діяльністю майбутніх фахівців харчових і переробних виробництв забезпечує поступовий перехід від зовнішнього педагогічного керівництва до усвідомленого самоуправління, що сприяє формуванню професійної компетентності, творчої активності та самостійності майбутніх фахівців.

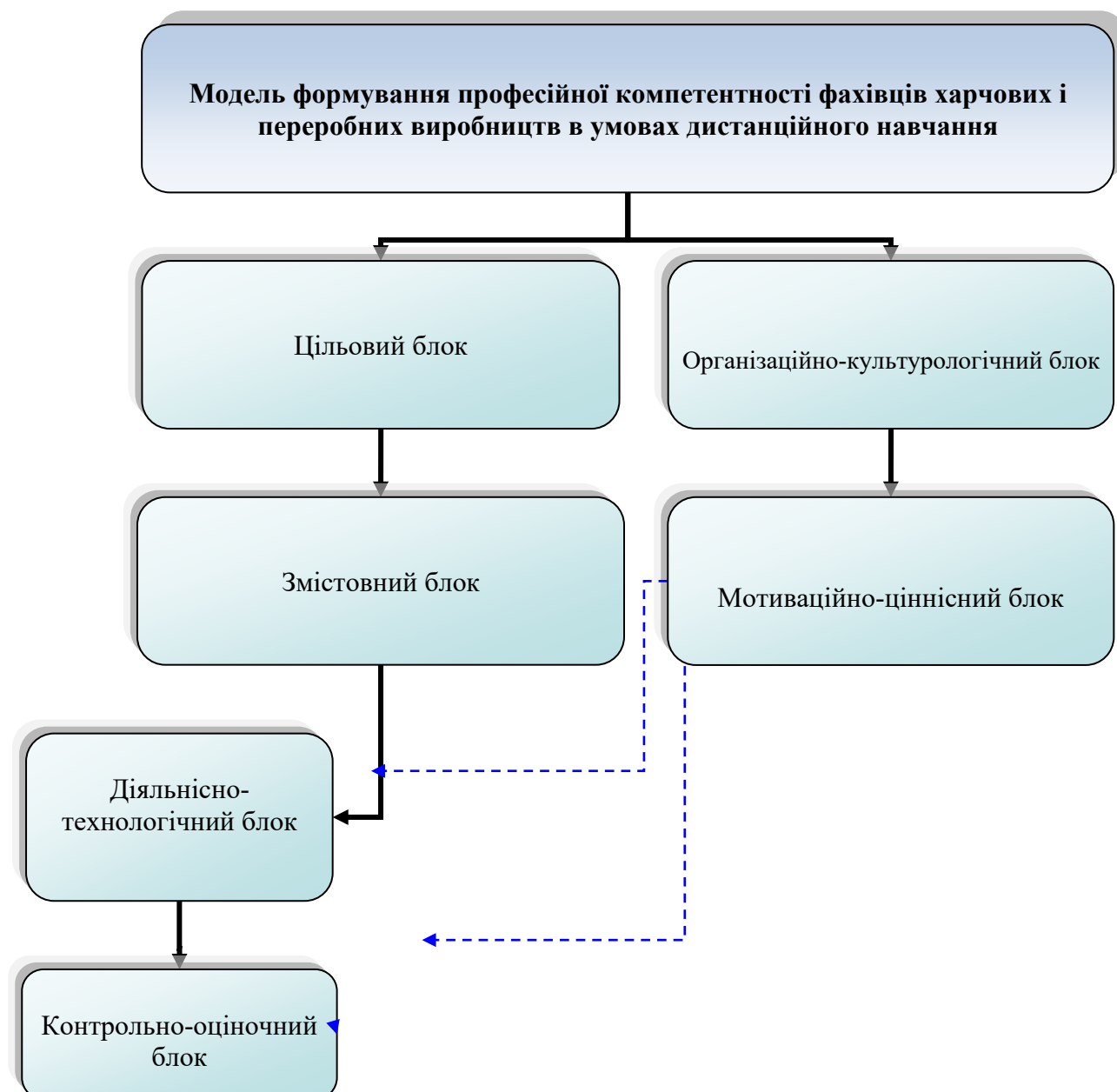
4.2.1 Модель формування професійної компетентності фахівців харчових і переробних виробництв в умовах дистанційного навчання

На основі вище викладеного, була запропонована модель формування професійної компетентності фахівців харчових і переробних виробництв в умовах дистанційного навчання.

Формування професійної компетентності студентів фахової вищої освіти

харчових і переробних виробництв потребує цілісного, систематичного та наукового обґрунтованого підходу. У зв'язку з цим доцільним є використання педагогічного моделювання як методу, що дозволяє структуровано відобразити цілі, зміст, умови, засоби та результати освітнього процесу. Запропонована модель формування професійної компетентності розглядається як відкрита динамічна система, що функціонує в умовах сучасного освітнього та виробничого середовища (рисунок 3).

Рисунок 3 – Модель формування професійної компетентності фахівців харчових і переробних виробництв в умовах дистанційного навчання

Авторська розробка

Модель ґрунтується на вимогах державних освітніх стандартів, соціального замовлення суспільства, а також на сучасних тенденціях розвитку харчових і переробних виробництв. Вона орієнтована на підготовку фахівця, здатного не лише якісно виконувати свої професійно-технологічні функції, а й ефективно здійснювати управлінську діяльність, приймати відповідальні рішення, забезпечувати дотримання стандартів якості і безпеки продукції та організовувати роботу колективу.

Структурно-функціональна модель включає взаємопов'язані блоки, кожен з яких виконує окрему функцію, але водночас перебуває у тісній взаємодії з іншими елементами. *Цільовий блок* визначає кінцеву мету підготовки та очікувані результати навчання відповідно до нормативних вимог. *Організаційно-культурологічний блок* відображає освітнє середовище, професійну культуру та цінності, які формуються у студентів під час навчання. *Змістовий блок* моделі окреслює тематику та структуру навчального матеріалу, спрямованого на формування управлінських знань, навичок і умінь поєднані з фаховою підготовкою. *Діяльнісно-технологічний блок* визначає форми і методи реалізації освітнього процесу, зокрема активні та інтерактивні методи навчання, проєктну діяльність, кейс-методи, ділові ігри та онлайн-симулятори виробничих процесів.

Важливе місце в моделі посідає *мотиваційно-ціннісний блок*, який забезпечує формування мотивації до управлінської діяльності, професійних цінностей, відповідальності та лідерських якостей. *Контрольно-оціночний блок* спрямований на визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості професійної компетентності, що в свою чергу дозволяє здійснювати моніторинг результатів навчання та робити корекцію освітнього процесу.

Усі структурні компоненти моделі перебувають у постійній взаємодії та забезпечують її цілісність, послідовність та результативність. Реалізація моделі передбачає поетапний перехід від педагогічного управління навчальною діяльністю до розвитку самоуправління та творчого саморозвитку студентів.

Ефективне формування професійної компетентності можливо лише за умови системного підходу до організації освітнього процесу, який передбачає

взаємопов'язану реалізацію цільового, змістовного, процесуального та результативного компонентів моделі. Запропонована модель ґрунтується на компетентнісному, діяльнісному, системному, особистісно-орієнтовному, акмеологічному та інтегративному підходах, що забезпечує її наукову обґрунтованість, цілісність і практичну спрямованість. Важливим є те, що модель орієнтована не лише на засвоєння базових знань, а й на формування практичних умінь, професійних цінностей та рефлексивних здатностей студентів.

4.2.2 Умови ефективного функціонування онлайн-середовища для формування професійної компетентності у студентів професійної освіти.

Продовжуючи розглядання діялісно-технологічного блоку моделі формування професійної компетентності фахівців харчових і переробних виробництв в умовах дистанційного навчання, на наш погляд, доцільно розглянути умови ефективного функціонування онлайн-середовища для формування професійної компетентності у студентів професійної освіти.

В умовах цифровізації освіти та поширення дистанційних форм навчання онлайн-середовище стає ключовим чинником формування професійної компетентності майбутніх фахівців професійної освіти. Це набуває особливого значення для спеціальностей, які орієнтовані на практичну діяльність, зокрема у сфері харчових і переробних виробництв.

Онлайн-середовище у професійній освіті розглядається як сукупність цифрових ресурсів, платформ, методів і форм взаємодії, що забезпечують реалізацію освітнього процесу в дистанційному або змішаному форматі. Інтеграція таких інновацій в освітній процес вимагає на лише розробки відповідних технологічних рішень, але й глибокого розуміння особливостей їх впливу на навчання та розвиток майбутніх фахівців харчових і переробних виробництв. Проблему впровадження онлайн-симуляторів у навчальний процес, досліджували такі науковці як: Дубова Н., Алексов С. і Дідик А., зробивши

висновок, успішного використання онлайн-симуляторів для формування професійної компетентності студентів в освітньому процесі.

На базі Державного біотехнологічного університету, що готують фахівців спеціальності 015 Професійна освіта, був проведений експеримент застосування сучасних онлайн-стимуляторів як практико-орієнтовний інструмент дистанційного навчання, який сприяє розвитку професійних компетенцій.

Автори дослідження підкреслюють, що саме онлайн-стимулятори забезпечують можливості відпрацювання професійних дій у ситуаціях, максимально наближених до реальних умов виробництва, що є критично важливим для формування професійної компетентності фахівців харчової галузі в умовах дистанційного навчання.

У роботі наголошується, що ефективне функціонування онлайн-середовища неможливе без урахування психолого-педагогічних аспектів взаємодії між викладачем і студентами. Одним із ключових чинників успішного дистанційного навчання є необхідність створити сприятливу атмосферу взаємодії між студентом та викладачем. Онлайн-симулятори, сприяють формуванню комфортного психологічного клімату під час практичних занять, активізують пізнавальну діяльність, формують розвиток аналітичного мислення і підвищують мотивацію студентів.

Важливим аспектом є також індивідуалізація навчання. Дистанційне онлайн-середовище, доповнене симуляційними технологіями, дозволяє будувати індивідуальні навчальні траєкторії, враховувати рівень підготовки та особисті характеристики студентів, що позитивно впливає на їх залученість і відповідальність за результати навчання.

Дослідження, які були проведені авторами на базі ВНЗ, доводять, що використання онлайн-симуляторів значно підвищує рівень сформованості як теоретичних знань, так і практичних умінь студентів. Автори зазначають, що «застосування онлайн-симуляторів сприяє не тільки кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, але й формуванню практичних навичок, розвитку аналітичного мислення та готовності до інновацій у сфері виробництва».

Експериментальні дані підтверджують, що студенти, які навчалися з використанням онлайн-симуляторів, продемонстрували значно вищі результати у порівнянні з контрольною групою, яка навчалася за традиційними методами. Це в свою чергу, свідчить про те, що онлайн-середовище, збагачене інтерактивними симуляційними інструментами, є ефективним засобом формування професійної компетентності в умовах дистанційного навчання.

Таким чином, аналіз положень даних робіт дозволяє зробити висновок, що ефективне функціонування онлайн-середовища для формування професійної компетентності студентів професійної освіти забезпечується за умови інтеграції сучасних онлайн-симуляторів, урахування психолого-педагогічних чинників та зміни ролі викладача в освітньому процесі. Онлайн-середовище, побудоване на засадах інтерактивності, практичної спрямованості та індивідуалізації навчання, виступає дієвим інструментом підготовки конкурентоспроможних фахівців у системі професійної освіти.

Висновки

У нашій роботі було проаналізовано теоретичні та практичні аспекти формування професійної компетентності майбутніх фахівців харчових і переробних виробництв в умовах дистанційного навчання у сфері професійної освіти. Встановлено, що професійна компетентність є складним інтегративним утворенням, яке формується на основі поєднання компетентнісного, системного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого, інтегративного та акмеологічного підходів. Їх комплексне застосування забезпечує цілісність і результативність професійної підготовки.

Доведено, що творчий саморозвиток студентів професійної освіти є важливою умовою їхнього особистісного та професійного становлення. Розвиток творчого мислення, здатність до самостійного прийняття рішень, рефлексії та самонавчання підвищує рівень сформованості професійної компетентності та конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці.

Теоретично обґрунтовано та структурно розроблено модель формування професійної компетентності фахівців харчових і переробних виробництв в умовах дистанційного навчання, яка відповідає сучасним вимогам ринку праці, освітнім стандартам та тенденціям розвитку професійної освіти. Важливим є те, що модель орієнтована не лише на засвоєння професійних знань, а й на формування практичних умінь, фахових цінностей та рефлексивних здатностей студентів. Встановлено, що професійна компетентність є важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців харчової галузі, оскільки забезпечує їх готовність до ефективної організації виробничих процесів, прийняття управлінських рішень та впровадження інновацій у виробничу діяльність.

Було проаналізовано структуру професійної компетентності майбутніх фахівців харчових і переробних виробництв, яка включає когнітивний, операційно-діяльнісний, комунікативний, ціннісно-мотиваційний та рефлексивний компоненти. Доведено, що збалансований розвиток кожного з цих компонентів є необхідною умовою підготовки майбутнього фахівця до виконання професійних функцій у реальних виробничих умовах, зокрема в контексті дотримання стандартів якості та безпеки харчових продуктів.

Особливу увагу приділено аналізу ефективного функціонування онлайн-освітнього середовища в умовах дистанційного навчання. На основі результатів досліджень було доведено, що використання сучасних онлайн-симуляторів у поєднанні з дистанційними та змішаними формами навчання сприяє більш якісному засвоєнню теоретичних знань, формуванню практичних умінь і розвитку професійно значущих якостей студентів.

Отже, ефективне формування професійної компетентності студентів професійної освіти можливе за умови інтеграції інноваційних технологій, творчого саморозвитку здобувачів освіти та створення сучасного онлайн-освітнього середовища.